

INSPIRATION TIL DET GODE BORGERMØDE

Indledning

Mange demokratiske debatter er blevet til konfliktbaserede konkurrencer med en vinder og en taber. Det handler sjældent om at nå til en reel forståelse af hinandens synspunkter og på den baggrund udarbejde konkrete løsninger. Det ser vi fx med flygtningedebatten, hvor debattens tone og populistiske tendenser udfordrer det brede fællesskab og samarbejde og skaber en polarisering blandt borgere. Det er nærmest blevet et spørgsmål om, hvorvidt man er for eller imod flygtninge. Den polarisering har stor indflydelse på, hvordan asylcentre og modtagelsen af flygtninge bliver debatteret i f.eks. kommunerne rundt om i landet.

Højskolerne har en tradition for at bidrage til den nuancerede og velinformede demokratiske samtale mellem mennesker med forskellige baggrunde, holdninger og herkomst. Derfor kan vi gøre et fælles forsøg på at agere alternativ til populismen og samtidig slå et fælles slag for den demokratiske samtale – i hele landet.

Demokrati handler ikke kun om at lytte og samtale, men også om at reflektere over andres og egne holdninger og at fremtænke nye initiativer - for det fælles bedste.

Tema

Når I skal definere, vinkle og formulere temaet, så reflekter over følgende:

Lokalt: Sørg for at komme i dybden med den lokale kontekst. Måske er der åbnet et flygtningecenter i nærheden? Måske har kommunen modtaget flygtninge allerede? Hvilke lokale holdninger og handlinger eksisterer der? Hvad er fremtidsudsigterne? Hvilket ansvar bærer det lokale erhvervsliv, foreningslivet og borgerne?

Vinkling: Sørg for at vinkle temaet. Hold temaet konkret og relevant. Hvis det bliver for "stort", kommer det hurtigt til at virke diffust og uoverskueligt.

Relevans: Temaet skal præsenteres, så det er relevant for borgerne og interesserne i området. Temaet skal præsenteres på en måde, så "de fleste" kan have en holdning til det, der har indflydelse på lokalsamfundet.

Formål: Overvej formålet med jeres borgermøde. Skal det illustrere en udfordring, som man kan have forskellige holdninger til, og som skal kunne drøftes med henblik på en løsning for det fælles bedste? Eller skal det bidrage til en øget forståelse og dialog borgergrupper imellem? Eller noget helt tredje?

Interessenter/deltagere

Identificér de interessenter, politikere og borgergrupper, I ønsker skal deltage.

Forskellige holdninger: Hvem i lokalsamfundet kunne have en holdning til flygtningeemnet?

Interessenter: Hvilken tilgang til emnet har de forskellige dele af foreningslivet, myndighederne og erhvervslivet, og hvilke forskellige interesser kan være i spil?

Viden: Hvem ved noget om emnet? Sørg for at borgermødet afholdes på et oplyst grundlag.

Repræsentation: Hvem berøres af emnet? Sørg for, at involverede parter er repræsenteret.

Nye stemmer: Overvej om I kan få nogen i tale, som ellers ikke normalt bliver hørt! Overvej om I kan få nogen til at tale sammen, som ellers ikke taler sammen.

Sørg for, at de, der skal deltage i borgermødet, er helt oplyste om:

- hvor, hvornår og hvordan, I har tænkt jer at afholde jeres borgermøde
- hvem, der er vært og interviewer
- hvilket debatkoncept, I har valgt
- hvilke emner, I ønsker at komme omkring
- hvem I ellers har valgt at invitere som deltagere.

Principper og rammer

Drøft hvilke rammer og principper, I ønsker at have for afviklingen af jeres borgermøde og overvej, hvordan I skaber de bedste forudsætninger for en god demokratisk samtale:

Fysiske rammer: Kan I være med til at skabe et mere dialogisk inkluderende rum i den måde, I opsætter borde og stole på? Kan man sidde ved gruppeborde, i rundkreds(e) osv.?

Jeres rolle som værter: Hvordan kan I sikre, at alle deltagere føler sig taget godt imod og velkomne?

Icebreaker: Kan I planlægge en eller flere icebreakers, som gør, at stemningen løsnes op, og dialogen glider bedre? Fx at synge sammen, lave en bevægelsesøvelse eller lign. Evt. inspireret fra All that we share <https://www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVO1Tc>

Form: Ønsker I en klassisk debat med et panel, men med større deltagelse fra deltagerne? Ønsker I en stor rundbordssamtale? Ønsker I walk and talk med opsamling? ... eller? Hvordan bidrager den form, I vælger, bedst til formålet med borgermødet?

Indhold: Hvordan sikrer I den røde tråd og formålet med borgermødet? Forbered hvordan mødet skal indledes, og hvad skal der siges? Og overvej hvem I giver taletid til, hvornår og hvordan? Hvordan sikrer I, at borgermødet foregår på velinformeret vis?

Program: Lav et realistisk program for borgermødet. Hvor lang tid til intro? Til indlæg? Til debat? Til spørgsmål fra salen? Pause?

Regler: Gør jer klart, hvilke regler I vil opstille, og gør det også klart for deltagerne, ligesom I skal gøre formålet med borgermødet klart for deltagerne.

Kommunikation

Kommunikér før, under og efter borgermødet på højskolens sociale medier.

Facebook: Opret fx en begivenhed.

Vox pop film: Lav en lille film på et par minutter, hvor I stiller fem deltagere på borgermødet det samme spørgsmål. Del filmen på højskolens SOME-kanaler.

Det er en god ide at opfordre til at dele det, I lægger op på de sociale medier.

Hashtag: Benyt #højskole og #flygtninge. Begge hashtags kommer bredt ud. Hvis I har spørgsmål om SOME indsatsen, så spørg den, der er ansvarlig for højskolens platforme. De ved alt om god SOME-kommunikation.

Lokalpresse

Lav en pressemeddelelse til den lokale presse, så den passer til netop jeres arrangement i en lokal kontekst. Højskolernes Hus vil forsøge at skabe en overordnet landsdækkende historie i medierne om tiltaget.

Annoncering

Spørg jeres højskole, hvordan den normalt annoncerer et lokalt arrangement. Alternativt kontakt lokalavisen og annoncer begivenheden der.

Den praktiske planlægning

Vær opmærksom på de mange praktiske detaljer, der er forbundet med afvikling af et åbent arrangement.

- Dato
- Sted
- Tema
- Ordstyrer
- Hjælpere
- Teknik
- Forplejning

Del opgaverne ud på ansvarlige i jeres projektgruppe, så der er en klar opgavefordeling, og ansvaret er placeret tydeligt:

- Mikrofoner
- Projektor
- Lydfiler
- Lokalesetup, herunder stoleopsætning, kaffe/the, kage, etc.
- Skal der være små programmer på stolene eller infostandere/plakater?
- Skilte der viser deltagerne det rigtige sted hen
- Hvem tager imod eventuelle paneldeltagere og sørger for forplejning til dem?
- Hvem tager sig af journalister fra lokalpresse?

Inspiration til Frirumsdebat

Frirummet er et initiativ skabt af de frie skoler (efterskoler, højskoler og friskoler) med støtte fra TrygFonden. Frirummets formål er at genskabe den demokratiske samtale for vort samfunds fælles bedste. Frirummet er en vision om en kulturændring, der har sin forankring og sit virke på skolerne i det lokale samfund, og en ny konkret debatform, hvor konfliktens fronter får lov til at blive trukket klart op. Frirummet vil således udfordre de traditionelle rammer for debat og styrke den demokratiske samtale i hele landet.

Hvad er en Frirumsdebat?

En Frirumsdebat er et særligt debatformat, der er udviklet i samarbejdet mellem de tre frie skoleformer. Når man afholder en Frirumsdebat, består borgermødet/debatten af tre overordnede runder, og det hele ledes af en uddannet Debatpilot, der er lærer, forstander eller medlem af bestyrelsen på en af de frie skoler. Herved tager skolerne selv ansvar i forhold til deres rolle i lokalsamfundet såvel som et mere generelt ønske om at forbedre vores fælles demokratiske samtale.

Runde 1: Fronter

En frirumsdebat tager altid udgangspunkt i en konflikt og foregiver således ikke en tilstedeværende konsensus. Her tages konflikten alvorligt, og debattørerne forventes at kunne tegne et klart billede af, hvad de i nærmere forstand er uenige om. Det kan være en beslutning, det kan være præmisserne for et politisk valg, eller det kan være på det ideologiske plan. Det væsentlige er, at en frirumsdebat ikke slutter her, men bruger konflikten som udgangspunkt for refleksion.

Runde 2: Refleksioner

Her er der mulighed for, at debattørerne fortæller en personlig historie, så baggrunden for deres ståsted træder bedre frem. Det er her også nødvendigt for debattørerne at bryde med vante talepunkter, så den frie udveksling af holdninger ikke hæmmes af på forhånd forberedte pointer. I refleksionsrunden kan debattørerne også sættes i den andens sted, så de skal redegøre for modpartens position og argumenter.

Runde 3: Initiativer

I den afsluttende runde inddrages publikum, så det bliver klart, hvad der kan gøres fremadrettet. Det er ikke sikkert, at debattørerne finder en fælles løsning, men ofte har refleksionen ledt til nye muligheder, ligesom publikum bedes selv tage ansvar for at lede handlingen videre. Slutteligt spørges til, hvor deltagerne blev klogere for at holde fast i, at den demokratiske samtale kun kan forbedres, hvis alle lærer af – og lytter til – hinanden.

Hvordan de tre runder forløber varierer alt efter emne. Det væsentligste er, at debatten ledes af en Debatpilot efter nærværende principper.

En Frirumsdebat:

- ledes af en uddannet Debatpilot fra de frie skoler
- rummer de ovenstående tre runder og baserer sig på principperne bag
- er forankret i skolernes virke
- har en konflikt som udgangspunkt
- giver frihed til at argumentere, lytte og blive lyttet til
- involverer de fremmødte deltagere
- baserer sig på, at man bør anerkende andre holdninger, synspunkter og værdier end dem, man selv står for
- virker på et fundament, hvor der er frihed til at tvivle, blive klogere og ændre mening.

www.frirummet.org